Orędownik Samorządu

ORGAN ZWIĄZKU GMIN WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Prenumerata wynosi 2 zł. kwartalnie. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10 i 25 dnia miesiąca
Red. i Adm.: Katowice Pocztowa 16/II
Redaktor: Stanisław Kuhnert Syndyk Związku Gmin Woj. Śląsk.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim. 50 gr. Przed tekstem 1 zł. za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Numer 17 **Katowice, 10. września 1930** **Rok VI**

TREŚĆ NUMERU 17-go:

O naprawę finansów komunalnych

W dalszym ciągu podawając głosy w sprawie koniecznej potrzeby definitywnej ustawy o finansach kom., wzgl. przytaczając wyniki dyskusji i uchwał z dotychczasowych posiedzeń Kół Powiatowych, donosimy, że uwagi zamieszczone na wstępie art. „O naprawę finansów komunalnych" w nr. 16 naszego organu, a podane jako pochodzące z gminy S., przesłane nam zostały przez p. o. naczelnika gminy, ławnika p. Wiktora Polaka ze Świętochłowic.

* * *

W sobotę. dnia 6. września 1930 r. odbyło się w Bielsku, na sali hotelu Prezydent, zebranie zarządów gmin pow. Bielskiego. Oprócz przedstawicieli gmin, przybyli również przedstawiciele Magistratu m. Bielska w osobach pp. dyr. Dr. Minasowicza i nadradcy Palkowskiego, oraz przedstawiciel Wydziału Dróg Powiatowych, p. Woźnicki.

Zebraniu przewodniczył p. burmistrz Budniok. Po zagajeniu i powitaniu obecnych, p. Przewodniczący udzielił głosu sekretarzowi, p. naczelnikowi Zieleźnikowi z Czechowic, który przedłożył następujący projekt gmin pow. bielskiego do ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów komunalnych:

1. Zmiana do art. 2.
Z przyznanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu dodatku komunalnego do podatku gruntowego w wysokości 150 proc. na rzecz gmin wiejskich, pobierać będą gminy wiejskie 110 proc., zaś powiatowe związki komunalne 40 proc.

2. Zmiana do punktu 4 art. 4.
Nowo wznoszone budowle, jak również części nadbudowane lub przebudowane, tak mieszkalne jak i przeznaczone dla celów handlowo-przemysłowych zwalnia się od podatku w art. 4 wymienionego na lat 10, o ile budowli tych dokonano bez korzystania z kredytów ulgowych, czy to państwowych czy uzyskanych ze Skarbu Śląskiego.

3. Zmiana do art. 5 punkt. 2.
Podstawą wymiaru podatku węglowego jest cena, uzyskana przez wydobywcę, albo cena uzyskana przez organizację sprzedaży wydobywców minerałów. Podatek ten nie może przenosić 1 proc. uzyskanej ceny.

4. Zmiana do punktu 4 art. 5.
Wymiaru podatku samoistnego od kopalin dokonuje Wydział Powiatowy, zaś na cieszyńskiej części Wojew. aż do wprowadzenia wydziałów powiatowych, Urząd Wojewódzki. Wymiaru dokonują Wydziały Powiatowe na podstawie materjałów, dostarczonych im przez zarządy kopalni. Wydziały Powiatowe rozdzielają uzyskane z tego podatku kwoty w następującym stosunku:
   a) Gminy, na obszarze których znajdują się kopalnie, otrzymują 50 proc. tego podatku,
   b) powiatowe związki komunalne, na których obszarze znajdują się kopalnie otrzymują 20 proc.,
   c) wszystkie inne gminy Woj. Śląskiego nie objęte pod a) otrzymują 30 proc. tego podatku.

5. Zmiana do art. 7 punkt 2.
Powiatowym związkom komunalnym od przedsiębiorstw i zajęć wykonanych na obszarze gmin wiejskich, Powiatowe Zwiazki Komunalne obowiązane są przekazywać każdej gminie wiejskiej 90 proc. wpływów z podatku pobranego z tego tytułu na obszarze danych gmin, i to w ciągu 7 dni od otrzymania tychże wpływów.

Pod koniec mówca poruszył sprawę nowelizacji ustawy w tym kierunku, by i gminy Śl. cieszyń-

skiego uprawnione były pobierać dodatek do podatku dochodowego, co dla gmin g. śl. części stanowi poważną pozycję.

Następnie zabrał głos p. syndyk Kuhnert, z zadowoleniem stwierdzając, iż zebranie to zastąpione jest przez gminy miejskie, wiejskie jakoteż i Wydział Dróg Powiatowych i wyraża nadzieję, iż przy zgodnej współpracy osiągnie pożądany rezultat.

Z racji obrad Sejmu Śl. — wywodzi p. Kuhnert — oprócz spraw o wewn. ustroju Woj. i powiatowym, niemniej palącą staje się kwestja ugruntowania finansów komunalnych. Tymczasowa ustawa wykazuje poważne braki, bo w nieodpowiedniej mierze uregulowała finanse kom. Zakres działania gmin naszych jest coraz większy, czy to przez wzrastające wydatki na opiekę społeczną, opiekę nad ubogiemi, inwalidami itp. Aby ostatecznie uregulować finanse gminne, trzeba przedewszystkiem skończyć z tymczasowością ustawy, a wydać definitywną ustawę o daninach kom. — Na skutek rezolucji, powziętej na walnem zebraniu Związku Gmin, a wysłanej do Sejmu, Zarząd Związku przystąpił do prac nad tą ustawą. Wyłoniona specjalna komisja, oraz zebrania powiatowe wszystkich organizacyj samorządowych, doprowadzić mają wspólną pracą do wydania ostatecznego projektu. Jak wynika z opracowanej ankiety gmin śl. odnośnie podatku dochodowego i przemysłowego, gminy nasze poważnie zyskały na noweli do ustawy o tymcz. ureg. in. kom. z 17 maja 1926 r., a bezsprzecznie należy dążyć do tego, by dochody gmin podwyższyć i uregulować stosunek do Wydziałów Powiatowych, do Województwa i do władz państwowych.

Obecna ustawa przyznaje gminom udział w państwowych podatkach i dodatki samoistne do podatku gruntowego, budynkowego, od lokali, od placów budowlanych. Jak wykazuje doświadczenie i wzory, jest kierunek taki, aby wogóle pozbawić gminy udziału w państwowych podatkach. Wskutek takiego wyzbycia gmin, zmianie ulec musiałyby ustawy o podatku gruntowym, dochodowym i przemysłowym. Żądaniem byłoby, by obniżono stawki danego podatku o tyle, o ile wynosił udział w państwowym podatku. Wzamian za to, że gminy nie pobierałyby udziału w państwowych podatkach, uprawnione byłyby do poboru samoistnego dodatku komunalnego do danego podatku. Różnica polegałaby na tem, że wyzbytoby się obecnego systemu centralistycznego, co przy obecnym wymiarze i poborze podatków nastręcza dla gmin wiele trudności. Gminy zyskałyby na tem, bo biorąc podstawę państwowych podatków, miałyby prawo wedle potrzeb lokalnych dodatek pobierać. Projektu takiego jednakowoż narazie przeprowadzić nie można i gminy będą musiały pozostać przy dotychczasowych sposobach, mianowicie przy udziale w podatkach.

Przy podatkach samoistnych kilka podatków, jako przynoszących małe korzyści dla gmin, wyeliminować, np. podatek od polowania, od zbytku, plakatów, od zabaw.

Dotychczasowe art. 24 i 25 nie dają gminom możność nakładania specjalnych dopłat na rzecz gminy. Sprawa naprawy dróg gminnych pochłania poważną część dochodów gmin. Ci zaś zainteresowani, którzy najwięcej korzystają z tych dróg, np. adjacenci, płacą najmniej z tego tytułu. Dalej wzrastający ruch automobilowy, rujnujący drogi gminne. Z tego tytułu państwo pobiera opłatę, lecz gminy skazano na samopomoc, czy to zobowiązując tę gminę do spełnienia zadania z własnych funduszów, czy też zmuszając ją do zaciągania pożyczek.

Zmiana do projektu powinna iść w tym kierunku, aby do specjalnych tych dopłat na rzecz gminy pociągnięto osoby zainteresowane, a więc wszystkich właścicieli przedsiębiorstwa przemysłowego, handlowego, jakoteż osoby prawne i fizyczne. Aby przeciwdziałać nadużyciom, należałaby kontrola do Wydziału Powiatowego.

Przepisy w przedmiocie świadczeń w naturze przeprowadzałaby gmina na mocy uchwały Rady Gminnej. Świadczenia takie w licznych wypadkach przyczyniłyby się do utrzymania porządku w gminie, czy to przy zachodzącej potrzebie naprawy drogi gminnej, szosowaniu itp.

Na temat państwowego podatku dochodowego i przemysłowego rozwinęła się dyskusja, w trakcie której uchwalono następującą rezolucję:

Koło gmin pow. bielskiego wyraża życzenie, aby przy obradach nad przepisami w przedmiocie rozdziału udziału w państwowym podatku dochodowym, przemysłowym, uwzględniono tylko gminę wykonania przedsiębiorstwa i gminę zamieszkania pracowników umysłowych i fizycznych. (50 proc. udziału dla gminy wykonania przedsiębiorstwa, a 50 proc. dla gminy zamieszkania pracowników.)

Przy poborze dodatku do podatku gruntowego wyrażono życzenie, by 50 proc. pobierały gminy, a 50 proc. Wydziały Powiatowe.

Odnośnie do podatku od budynków, od lokali, od placów budowlanych ustalono po myśli projektu Związku Gmin, by gminy pobierać mogły podatek samoistny.

W przedmiocie placów budowlanych porusza p. naczelnik Zieleźnik, by także gminy miały prawo zatwierdzania charakteru placów regulacyjnych, by gminy decydowały o tych planach.

W przedmiocie podatku budynkowego uchwalono następujący wniosek: W wypadkach, w których przedsiębiorstwo unieruchomiło dany zakład w celach konjunkturowych dany zakład podlega podatkowi od budynków.

Przy podatku od kopalin uchwalono, by podatek ten opłacał nie tylko jego producent, ale także miejce sprzedaży kopalin.

Z udziału w podatku od spożycia, zużycia wzgl. produkcji, gminy miejskie pobierać mają 50 proc., gminy wiejskie 30 proc., a Wydziały Powiatowe 20 procent.

Udział w podatku przemysłowym, który dotychczas wynosił dla Wydziałów Powiatowych 15 proc, wynosić ma tylko 5 procent.

P. Przewodniczący otwiera dyskusję nad projektem powyższym.

Jeden z naczelników porusza sprawę, by był równy podział wpływów podatkowych, i równe prawa dla wszystkich. P. Zieleźnik podnosi, że kwestja rozliczeń wpływów z podatku od uposażeń napotyka zawsze jeszcze na trudności, przedewszystkiem z tej przyczyny, że Urzędy Skarbowe nie dostarczają odpowiednich wykazów list płatniczych. Wnosi, by zwrócono się do Dyrekcji Kolei o wykazy.

Następnie przyjęto uchwalony przez walne zebranie regulamin Koła Powiatowego Związku Gmin.

Przy sprawach bieżących, uchwalono wysłać delegację pp. burmistrza Budnioka i ks. Lasotę do p. dr. Burdy w Bielsku, który w najbliższych dniach przeniesiony ma być do Śl. Urzędu Wojewódzkiego a któremu delegaci wyrazić mają w imieniu zebranych słowa uznania za pracę w Bielsku i żalu z powodu opuszczenia Bielska.

Po omówieniu kilku drobniejszych spraw, zakończono zebranie.

* * *

Koło Powiatowe Pszczyna.

Koło Powiatowe Pszczyna odbyło posiedzenie swe we wtorek, dnia 9 września br. w Polskim Domu Ludowym w Pszczynie, przy udziale około 100 przedstawicieli gmin pow. pszczyńskiego.

Zebranie zagaił i przewodniczył mu p. burmistrz Figna, którego w czasie tegoż referatu zastępował p. burmistrz Wieczorek.

Na początku posiedzenia wygłosił referat członek Dyrekcji Banku Rolnego, Oddział w Katowicach, p. Dąbrowski, na temat zakresu działalności tegoż Banku w Woj. Śląskiem. P. Dąbrowski wyjaśnił zebranym sposób korzystania z rozmaitych kredytów, udzielanych przez Bank Rolny. Wywody p. dyr. Dąbrowskiego podamy w jednym z najbliższych numerów naszego organu.

Następnie p. burmistrz Figna wyczerpująco omówił projekt do ustawy o finansach kom., opracowany przez niego, wspólnie z p. Wieczorkiem. O projekcie tym pisaliśmy w nr. 15 „Orędownika Samorządu". Nad referatem wywiązała się bardzo obszerna dyskusja, wynikiem której była uchwała większości zebranych w przedmiocie dodatku do podatku gruntowego.

Uchwalono, by dodatek ten wynosił 150 proc. od własności rolnej ponad 20 ha, przyczem 110 jednostek przypadać winno gminie, a 40 Wydziałom Powiatowym.

W przedmiocie podatku od placów budowlanych podniesiono, że byłoby wskazanem, aby o charakterze placów budowlanych decydować mogła rada gminna.

Ogółem zaś zebrani przyjęli tezy, wysunięte przez pp. Fignę i Wieczorka.

Następnie wygłosił referat p. syndyk Kuhnert.

Postanowiono w najbliższym czasie zwołać konstytucyjne zebranie Koła Powiatowego, oraz w celu omówienia stanowiska do spraw podatku przemysłowego i dochodowego.

Po 3-godzinnych obradach, przewodniczący zebranie solwował.

* * *

Notując w dalszym ciągu nadesłane nam uwagi, podajemy, że piszą nam:

Z Magistratu m. Bielska:

Stała 25 proc. stawka dodatku do podatku przemysłowego niekiedy nie pozwala gminie spełnienia swych zdań. Gminy powinny mieć możność uchwalenia w razie potrzeby wyższych stawek.

Podział podatku dochodowego na gminy zamieszkania pracowników jest bardzo uciążliwy i powinien zostać ograniczony do dochodów z kopalń i hut. Gdyby poprawka ta nie przeszła, to conajmniej wykazy pracodawców potrąconego od pracowników podatku dochodowego powinny być układane i zestawione przez pracodawców według gmin zamieszkania pracowników.

Podatek budynkowy miałby zostać wymierzony nie od pospolitej wartości budynków, ale od rzeczywistych wzgl. sparyfikowanych czynszów, co jest wygodniejsze i nie spowodowałoby tyle sporów.

Objawia się dążność do okrajania dochodów miast na korzyść gmin wiejskich. Miasta mają jednak do spełnienia o wiele większe zadania kulturalne, oświatowe, społeczne i reprezentacyjne niż wsie. Bezwzględnie zniwelizowanie budżetów doprowadziłoby do tego, że kraj stałby się jedną wsią. Sam wzgląd na powagę Państwa wobec zagranicy nie pozwala na zamieranie kultury miejskiej.

Z Gminy Chropaczów:

1. Ze strony tut. korporacji jest zgodne życzenie, żeby wysokość obrotu oraz dochodu ustalono przez miejscowe komisje i rzeczoznawców, a nie przez powiatowe komisje wzgl. ze strony Urzędu Skarbowego, który nigdy nie może mieć dokładnych informacyj o obrocie lub dochodzie danego podatnika.

2. Przypis podatku dochodowego od dochodu ponad 15.000 zł. dla gminy siedziby dyrekcji przedsiębiorstwa jest wielką krzywdą dla gmin wykonania przedsiębiorstwa. (Przykład: Dyrekcja Donnersmarcka z siedzibą dyrekcji w Swierklańcu i Reptach Starych). Gminy Chropaczów, Swiętochłowice, Boguszowice nie otrzymały np. od r. 1922 jeszcze ani grosza podatku dochodowego, podczas gdy gminy Repty i Swierklaniec pobrały już przeszło 110.000 złotych tegoż podatku.

Ustawę powyższą należałoby zmienić tak, że podatek dochodowy od dochodu ponad 15.000 zł. przypada tej gminie, na której terenie położone jest źródło dochodu.

Celem kontroli o wysokości dochodu, należałoby składać deklaracje, przesłane dotychczas wprost do Urzędów Skarbowych, za pośrednictwem danego Urzędu Gminnego, który skieruje złożoną deklarację do Urzędu Skarbowego.

Z Gminy Świętochłowice:

Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 20. czerwca 1926 r. (Dz. U. Śl. nr, 16 poz. 27) w celu wykonania ustawy z dnia 17 maja 1926 r. ustalony został w § 6 ust. VI termin rozliczenia i przekazania udziałów w podatku dochodowym zainteresowanem gminom przez gminy przypisu podatku. Niema natomiast sankcyj karnych dla tych gmin,które do tego rozporządzenia się nie stosują, co w praktyce powoduje wiele kłopotów, zabiegów etc.

Np. tut. gmina ma do otrzymania udziały w podatku dochodowym z gminy Swierklaniec i Repty Stare. Kasa Skarbowa w Tarnowskich Górach wpłaciła gminom tem wspom. udziały już przed półtora rokiem. Pomimo zabiegów gmina tut. do tej pory udziałów tych nie otrzymała. Ponieważ wchodzą w rachubę dość wysokie udziały, przeto straciła tut. gmina bardzo poważnie na odsetkach, które uzyskać mogła od tych kwot, nie mówiąc już o hamowaniu wytyczonego planu gospodarczego itp. Powód nieprzekazania tych udziałów — stałe wykręty i zła wola wspomnianych gmin.

W takich wypadkach płacić powinna taka gmina zainteresowanej gminie ustawowo dopuszczalne odsetki. Tego jednak cyt. ustawa nie przewiduje, zatem dochodzenie pretensji napotyka na wielkie trudności.

Aby położyć kres tym wypadkom, wskazanem byłoby dodać w ustawie sankcje karne dla takich gmin w formie płacenia ustawowo dopuszczalnych odsetek za samowolne przekraczanie terminów, przekazania odnośnych udziałów, wzgl. jakichkolwiek innych udziałów w podatkach.

Godne zastanowienia uwagi

(przesyła nam z okazji prac nad projektem naprawy finansów komunalnych jeden z kierowników administracji komunalnej.)

Coraz częściej powtarzające się wypadki przekraczania przez urzędy państwowe swych uprawnień w stosunku do gmin, zniewalają mnie do wniesienia prośby o interwencję Związku w instancjach miarodajnych.

Mianowicie stwierdzam na podstawie doświadczeń, iż wielka część tak kierowników jak i personelu urzędów państwowych nie zdaje sobie sprawy ze znaczenia samorządu gminy oraz ze swych uprawnień w stosunku do gmin. Ogólnie panuje przekonanie, iż gmina, jako najniższa w Państwie jednostka administracyjna, zobowiązana jest do wykonywania najniższych czynności urzędowych tj. doręczeń, robienia odpisów dla urzędów wyższych itd. Na uzasadnienie twierdzenia powyższego przytaczam następujące fakty:

1. Coraz częściej nadchodzą do gmin żądania (odmówienie których powoduje naprężenie stosunków pomiędzy gminą i danym urzędem) urzędów państwowych o stawienie im do dyspozycji pracowników biurowych dla prac mechanicznych. (Urzędy Skarbowe, Kasy Skarbowe, Starostwa a nawet P.K.U.)
2. Gminy otrzymują np. zlecenia treści następującej: „przesyła się wezwanie celem doręczenia interesowanym za potwierdzeniem odbioru. — Równocześnie upraszam o wyznaczenie na dzień jednego pokoju w urzędzie gminnym celem przeprowadzenia przesłuchania“.
3. Wszystkie prawie władze państwowe (Starostwa, Urzędy Ubezpieczeń, Urzędy inwalidzkie przy starostwach, Urzędy Skarbowe i Kasy Skarbowe, P.K.U. itd.) dla swych doręczeń posługują się wyłącznie urzędami gminnemi.

Jasnem jest, iż postępowanie takie władz państwowych, niezgodne z przepisami, obciąża finansowo gminy i wtedy wszelkie zarządzenia władz nadzorczych o stosowaniu w gminach daleko idących oszczędności, szczególnie w dziale administracji ogólnej, stają się niewykonalnemi. Gminy bowiem prócz swych zadań właściwych tak w zakresie własnym jak i poruczonym spełniają rolę woźnego całego szeregu urzędów państwowych. Stan ten wymaga rychłej zmiany

choćby tylko z uwagi na to, iż w dziedzinie prawa samorządowego oznaczałoby to pójście wstecz.

Zdaniem mojem każdemu urzędnikowi władz państwowych należałoby przypomnieć, że:

a) gmina jest samorządną jednostką terytorjalną. Do czynności jej należy tak zwany własny zakres działania, który obejmuje wszystko co bezpośrednio dotyczy gminy i jej mieszkańców: drugą część zadań gminy zaś stanowią czynności przekazane jej ustawami tj. tak zwany poruczany zakres działania.

Na straży praw samorządu stoi na czele ustaw innych art. 70 Konstytucji, który nieomal zupełnie czyni go wolnym od wpływu władzy państwowej.

Gmina więc nie jest jednostką administracyjną, podwładną komukolwiek i nie powołaną do wykonywania prac niezgodnych za urzędy państwowe.

b) że gmina współdziała z urzędami państwowemi tylko w tych wypadkach, gdy przewiduje to wyraźnie ustawa.

Źródłem dotychczasowego postępowania urzędów państwowych nie może być rozporządzenie Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnem. Zgodnie z art. cytowanego rozporządzenia wezwania i inne pisma urzędowe, władze doręczają za pokwitowaniem bądź bezpośrednio w urzędzie bądź poza nim, przytem bądź przez własnych funkcjonarjuszów, bądź przez pocztę, bądź przez inne organa własne lub wreszcie przez urzędy gminne. Z powyższego wynika, iż dopiero w ostatecznym razie doręczenie odbywa się za pośrednictwem urzędu gminnego, zaś zasadniczo urzędy państwowe doręczają akty za pomocą własnych woźnych lub przez pocztę.

Do roku 1928 tak Urzędy Pośrednictwa Pracy jak i Ekspozytury Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia znajdowały się przy Wydziałach Powiatowych. Za czynności powyższe Wydziały Powiatowe pobierały z Funduszu Bezrobocia i ze Skarbu Śląskiego dotacje sięgające wysokości 80 proc. wydatków czyli kosztów własnych. W roku ubiegłym funkcje powyższe przelano na niektóre gminy. Utrzymanie Komunalnego Urzędu Pośrednictwa Pracy jak i Ekspozytury Z. O. F. B. kosztuje gminę miesięcznie około 5000 zł. Jako odszkodowanie za czynności te gmina otrzymuje prowizję od wypłaconych wsparć, co miesięcznie wynosi około 400 zł. Wynagrodzenie to nie stoi w żadnym stosunku do kosztów utrzymania obu urzędów.

Proszę uprzejmie o wszczęcie akcji za odebraniem urzędom gminnym powyższych czynności lub przyznaniem gminom zwrotu faktycznie poniesionych wydatków. Pretensje gmin znajdują uzasadnienie w tym, iż Państwo (Dyrekcja Funduszu Bezrobocia) ściąga od pracowników opłaty na bezrobotnych. Zatem niesłusznem jest, aby lwią część wydatków połączonych z likwidacją bezrobocia i przeprowadzeniem akcji zapomogowej ponosiły gminy ze swych skromnych wpływów budżetowych. Zaznaczam, iż oba urzędy nie są instytucjami socjalnemi, podlegającemi utrzymaniu przez gminę jako urządzenie dla swych obywateli. K.U.P.P. współpracuje z instytucjami podobnemi na terenie całego Województwa, zaś Ekspozytura Z.O.F.B. obejmuje swą działalnością teren kilku tylko gmin.

Przelanie funkcyj wspomnianych na gminy stanowi dalsze niczem nie uzasadnione obciążenie gmin z korzyścią dla Skarbu Państwa, W konsekwencji postępowanie takie musi odbić się niekorzystnie na ogólnej gospodarce samorządu gminnego.

Kronika

Związek regulacji Rawy, doszedłszy z robotami do Katowic, staje obecnie przed zadaniem dość trudnem uregulowania Rawy od ul. Zamkowej poprzez Katowice. Przejście przez miasto Katowice, które nosi w Kierownictwie miano Sekcji VI rozpoczyna się przy uregulowanem korycie Rawy przy ul. Moniuszki i ciągnie się do mostu drewnanego za Katowicami do Dębia.

Sekcja ta jest nietylko ważną dlatego, że przechodzi przez miasto Katowice, ale także tutaj właśnie zbiegają się różnorodne interesa, których uzgodnienie wymaga bewarunkowo pewnego czasu.

Jako głównych zainteresowanych podać możemy miasto Katowice, adminstrację Huty Marty, Związek Rawy jako taki oraz mieszkańców zamieszkałych w pobliżu Rawy.

Jeden warunek, który został uzgodniony w pełni przez wszystkie czynniki i który Kierownictwo wzięło sobie za zadanie — jest zniesienie stawów, przez co cała okolica nabierze innego zupełnie wyglądu.

Aby rozwiązać sprawę budowy tej Sekcji, Kierownictwo opracowało 5 różnych projektów, koszt których waha się od 1 miljona do 2½ miljona złotych, zależnie który projekt zostanie zastosowany.

Projekty te miały przedewszystkiem interesa miasta Katowic i jego mieszkańców na względzie, to znaczy zastosowywały się do wszelkich zmian w obecnym stanie rzeczy, uwzględniając przyszłą rozbudowę miasta.

Naturalnie koszta tych zmian muszą ponieść ci adjacenci, na których żądanie zmieniono pierwotny projekt i aby dokładnie określić świadczenia Związku regulacji Rawy, Kierownictwo regulacji wypracowało inny projekt, idący łożyskiem starej Rawy i południowym brzegiem stawów, mający li tylko interesa Związku regulacji Rawy, jako Związku, którego udziałowcami także są adjacenci, których interesa leżą poza obrębem miasta Katowic i którzy rozwiązaniem sprawy Sekcji VI zupełnie nie są zainteresowani. Projekt ten kosztować będzie około 500.000 zł.

Ostatni projekt został jednogłośnie przyjęty przez Władze Zwiazku i przesłany do Magistratu miasta Katowic, aby miasto przez swoje korporacje ostateczną powzięło decyzję.

Nieco statystyki

Powiat Świętochłowice

Nowe Hajduki: liczyły z początkiem br. 6135 mieszkańców, a obszar gminy wynosi 85 ha. Dróg gminnych jest 3,331 klm., w tem brukowanych 0,998 klm., szosy 0,692 klm., a polnych 1,642 klm. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 850 m., a sieci wodociągowej 3331 m. Oświetlenie gminy jest elektryczne i gazowe.

Budżet gminy zwyczajny wynosi 188.000 zł. a nadzwyczajny 65.000 zł.

Ogólny majątek gminy oszacowano na 350.000 zł. przy minimalnem zadłużeniu.

Dla braku terenu w gminie nic nie budowano w ostatnim czasie.

Gmina zatrudnia 11 pracowników i 10 robotników

Zamówienie.
(Wyciąć i oddać w Urzędzie Pocztowym)

Niżej podpisany zamawia niniejszem w Urzędzie Pocztowym na IV. kwartał 1930 wychodzącą **w Katowicach** gazetę

Orędownik Samorządu

(zapisaną w Cenniku Gazet na kwartał IV. pod nr. 139) w .... egzemplarzach.

Adres ....

Kwit Pocztowy.

.... zł zapłacono.

.................., dnia ....

Urząd Pocztowy ....

Emil Misera
Katowice

Skład towarów kolonjalnych, delikatesów, konserw, win i napoji alkoholowych

Hurtownia: ul. Sobieskiego 18
Telefon 24-99
Detaliczny skład: M. Piłsudskiego 6
Telefon 13-28.

Globus

Pierwszorzędnej jakości **piły do metali** dla użytku ręcznego i maszynowego, **piły do szyn** dostarcza

„Globus“ Fabryka Pił i Narzędzi
właściciel **Fryderyk W. Jüttner**
Katowice, ulica Wojewódzka nr. 29
Telefon 20-78

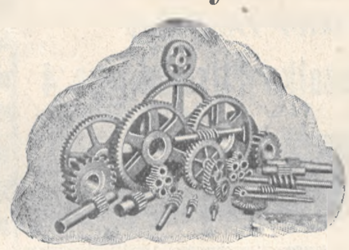
Śląska Fabryka Likierów i Wódek
„UL“
Wielkie Hajduki

Hurtowy handel piwa i win
Telefon Król. Huta 537

Odznaczona złotym medalem i Grand Prix

Jerzy Martin
Świętochłowice

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Fabryka Kół Zębatych

Części zapasowe do samochodów
Specjalność: Koła zębate wszelkiego rodzaju i z każdego materjału z frezowanemi i heblowanemi zębami: Koła czołowe, śrubowe, ślimakowe, stożkowe oraz koła z daszkowemi zębami do 5 m średn. Walce zębate do największych wymiarów. Listwy zębate, kompletne tryby ślimakowe, wyrównywujące i zwrotne, odcinki zębate. Rychła usługa w przeciągu kilku dni Pierwszorzędne referencje!

Król.-Huckie Cegielnie
Król. Huta

Telef. 1534 Telef. 1534

CEGŁĘ mają dobrze wypaloną murarską — dziurawki i klinkery

stale na składzie

FABRYKA WÓDEK i LIKIERÓW
Karola Benkiego w Chorzowie

otrzymała na wystawie we Florencji w r. 1929
Grand Premio i złoty medal
za swoje likiery, nalewki i prawdziwe żytnie wódki

oraz w roku 1930 na wystawie w Nicei
Grand Prix i złoty medal
za swoje likiery, nalewki i prawdziwe żytnie wódki